

Sygn. akt II Ca 168/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SO Aleksandra Żurawska

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2019 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. V. (...) w W.

przeciwko K. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt I C 1594/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4.174,70 zł obniża do 312,73 / trzysta dwanaście 73/100 / zł, a dalej idące powództwo oddala / pkt I / oraz zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego 764 zł kosztów procesu / pkt II /;

II. oddala dalej idącą apelację;

III. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego 426 zł kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. nakazuje uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy stronie powodowej kwotę 818,05 zł, a pozwanemu kwotę 57 zł tytułem kosztów opinii biegłego.

(...)

Sygn. akt II Ca 168/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 23 listopada 2017 r., Sąd Rejonowy w pkt I zasądził od pozwanego K. S. na rzecz strony powodowej Towarzystwa (...) S.A. V. (...) w W. kwotę 4.174,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie

liczonymi od dnia 7 marca 2017 r., do dnia zapłaty, zaś w pkt II zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej 1.126 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 04 września 2009 roku do oddziału strony powodowej (...) S.A. V. (...) w W., w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej dla samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wpłynęło pisemne zgłoszenie szkody w nawiązaniu do szkody zgłoszonej w dniu 29 sierpnia 2009 roku telefonicznie o numerze (...). Zgłoszenie to zostało złożone przez pozwanego K. S. i przez M. S., jako współwłaścicieli samochodu osobowego A. R. o numerze rejestracyjnym (...). Ze zgłoszenia i dołączonego do niego oświadczenia sprawcy wynikało, iż w dniu 28 sierpnia 2009 roku doszło do zdarzenia drogowego z udziałem pojazdu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) kierowanym przez Ł. R. oraz z udziałem ww. samochodu należącego m.in. do pozwanego, a pojazd ten w czasie kolizji był prowadzony przez pozwanego. Ł. R. złożył pisemne oświadczenie, że jest sprawcą szkody powstałej tak, że wyjeżdżając z bramy wjazdowej przy ul. (...) w Ż. w dniu 28 sierpnia 2009 roku i cofając, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu pojazdowi A. R., uderzył tylnym narożnikiem w prawy bok samochodu poszkodowanego. W toku postępowania likwidacyjnego Ł. R. potwierdził okoliczności zdarzenia. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego poszkodowanym właścicielom samochodu A. R. przez stronę powodową została przyznana kwota 4174,70 zł z tytułu odszkodowania, kwota ta została w dniu 16 września 2009 roku przelana na rzecz K. S. na wskazane przez niego w zgłoszeniu szkody konto bankowe. Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 21 października 2015 roku w sprawie (...) K. S. oskarżonego o to, że w dniu 19 września 2009r. w Ś., woj., (...) działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził T. C. z/s w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 312,73 zł w postaci odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC z polisy nr (...) poprzez zgłoszenie w dniu 29.08.2009r. w/w ubezpieczycielowi szkody komunikacyjnej z udziałem samochodów osobowych marki A. R. nr rej. (...) kierowanego przez K. S. oraz V. (...) nr rej. (...) kierowego przez Ł. R. powstałej w wyniku zdarzenia drogowego w dniu 28.08.2009r., wprowadzając w błąd, co do jego przebiegu oraz zgłoszenia szkód co do których otrzymał odszkodowanie wypłacone przez (...) S.A. za uszkodzenia powstałe podczas kolizji drogowej w dniu 16.06.2009r., czym działał na szkodę (...) S.A. z/w W. uznano za winnego w/w czynu, z tym że wyeliminowano z opisu tego czynu zwroty „działając z góry powziętym zamiarem” i wprowadzając w błąd co do jego przebiegu” – występku z art. 286 § 1 kk. Przedstawionych wyżej ustaleń dokonano w oparciu o dokument urzędowy w postaci ww. wyroku tut. Sądu Rejonowego wydanego w sprawie (...), dokument ten był kwestionowany w toku postępowania. Podstawę ustaleń stanowiły także przedstawione przez stronę powodową dokumenty znajdujące się w aktach szkody – poza notatką noszące jako datę sporządzenia 29 stycznia 2009 roku – oraz ww. dokumenty z k. (...) akt sprawy. Zarzuty pozwanego dotyczące tych dokumentów w istocie nie dotyczyły ich treści – z przedstawionych przez stronę powodową akt szkodowych wynika wszak, iż od początku strona powodowa miała informację co do osób będących współwłaścicielami samochodu A. R.. Sąd Rejonowy oddalił wnioski strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z pozostałych dokumentów znajdujących się w aktach szkodowych, z przesłuchania świadka A. S. oraz dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego w Ś. o sygn. (...) a następnie z dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu mechaniki samochodowej uznając, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do wydania orzeczenia w niniejszej sprawie.

Rozważając tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy przyjął, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie, a roszczenie zostało wykazane zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. W ocenie Sądu strona powodowa swego roszczenia nie oparła na umowie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej dla samochodu V. (...) o numerze rejestracyjnym (...), a obejmującej okres z dniem wskazanym jako dzień zaistnienia szkody, lecz na przepisie art. 415 k.c., wywodząc swoje roszczenie z dopuszczenia się przez pozwanego przestępstwa na szkodę strony powodowej, które sprowadzało się do działań opisanych w ww. prawomocnym wyroku skazującym. W okolicznościach niniejszej sprawy szkoda została wyrządzona stronie powodowej przez pozwanego przestępstwem, tj. opisanym wyżej występkiem, a popełnienie tego przestępstwa przez pozwanego zostało stwierdzone opisanym wyżej prawomocnym wyrokiem skazującym pozwanego. Jego umyślne przestępstwo polegało na zgłoszeniu w dniu 29.08.2009 r. w/w ubezpieczycielowi szkody komunikacyjnej z udziałem

samochodów osobowych marki A. R. nr rej. (...) kierowanego przez K. S. oraz V. (...) nr rej. (...) kierowego przez Ł. R. powstałej w wyniku zdarzenia drogowego w dniu 28.08.2009r., wprowadzając w błąd co do jego przebiegu oraz zgłoszenia szkód co do których otrzymał odszkodowanie wypłacone przez (...) S.A. za uszkodzenia powstałe podczas kolizji drogowej w dniu 16.06.2009r. Zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany zatem ze swej winy wyrządził szkodę stronie powodowej, przy czym w postępowaniu karnym nie orzeczono o obowiązku naprawienia szkody przez pozwanego. Dla oceny wysokości szkody bez znaczenia jest ustalenie ww. prawomocnym wyrokiem skazującym, że pozwany doprowadził stronę powodową do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 312,73 zł. Przytaczając treść art. 11 zd. 1 kpc, Sąd pierwszej instancji zważył, że związanie wyrokiem karnym ma jednak charakter ograniczony do ustaleń faktycznych co do popełnienia przestępstwa, w zakresie wysokości ustalonej szkody jest wiążącym wyłącznie w sytuacji uzależnienia zaistnienia przestępstwa od wysokości szkody. Wyrok karny mając moc prejudycjalną, zwalnia sąd cywilny od obowiązku ustalenia, czy pozwany popełnił przestępstwo, ograniczając postępowanie do kwestii wysokości jego odpowiedzialności. Sąd cywilny nie jest zatem – poza wskazaną sytuacją – związany wysokością szkody ustaloną w postępowaniu karnym. Dla porządku wskazano, iż wysokość szkody nie należy do ustawowych znamion takiego przestępstwa jak przypisane pozwanemu ww. prawomocnym wyrokiem skazującym, tym samym w zakresie wysokości Sąd był władny we własnym zakresie dokonać takich własnych ustaleń. W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa poniosła szkodę w wysokości kwoty wypłaconej pozwanemu jako odszkodowanie, ustalonego w toku przeprowadzonego we własnym zakresie przez stronę powodową postępowania likwidacyjnego. Posługując się określeniami zawartymi w ww. prawomocnym wyroku, poprzez wprowadzenie strony powodowej w błąd, co do okoliczności powstania uszkodzeń samochodu A. R., strona powodowa wówczas, przyznając odszkodowanie w takiej wysokości uznała – wobec umowy z posiadaczem pojazdu sprawcy – swoją odpowiedzialność w ramach tej umowy, jednakże w postępowaniu karnym zostało dowiedzione ponad wszelką wątpliwość, iż domagając się odszkodowania pozwany dopuścił przypisanemu mu tymże wyrokiem występku. W ocenie Sądu pierwszej instancji bezpodstawny był zarzut pozwanego o przedawnieniu roszczenia strony powodowej. Pozwany zarzut ten formułuje w oparciu o przepis art. 819 § 1 k.c., natomiast w okolicznościach niniejszej sprawy ten przepis nie miał zastosowania. Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z zupełnie innej podstawy prawnej, mianowicie właśnie dyspozycji przepisu art. 415 k.c., nadto w związku z popełnieniem na jej szkodę przestępstwa przez pozwanego, a w tym przypadku kwestie związane z przedawnieniem reguluje przepis art. 4421 § 2 k.c. Występek z art. 286 § 1 kk został popełniony w dniu zgłoszenia szkody przez pozwanego, tj. w dniu 29 sierpnia 2009 roku, zatem roszczenie strony powodowej wobec pozwanego nie stało się przedawnione na dzień złożenia pozwu w niniejszej sprawie, przy braku działania ze strony poszkodowanego doszłoby do sytuacji przedawnienia z końcem dnia 29 sierpnia 2029 roku. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, na które to składała się kwota 209,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictw oraz kwota 900,00 zł tytułem taryfowego wynagrodzenia reprezentującego stronę powodową radcy prawnego, co łącznie daje kwotę 1.126,00 zł orzeczoną od pozwanego na rzecz strony powodowej w punkcie II wyroku.

W apelacji od powyższego wyroku, pozwany zaskarżając go w całości zarzucił naruszenie:

1. art. 233 § 1 kpc, poprzez dowolną ocenę dowodów, bo dokonaną bez wszechstronnego rozważenia całego materiału dowodowego, z naruszeniem zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, co skutkowało nieuzasadnionym przyjęciem, że powódka poniosła szkodę w kwocie 4.174,70 zł, mimo że fakt ten nie wynika z ak szkody, jak też z wydruku komputerowego nazwanego operatem szkody, tym bardziej, że uznana przez Sąd okoliczność sprzeczna jest treścią wyroku Sądu Rejonowego z 21 października 2015 r., sygn. akt (...), w którym prawomocnie orzeczono o poniesionej przez powoda szkodzie w kwocie 312,73 zł;
2. art. 245 kpc, przez niezastosowanie tego przepisu i pominięcie, że wydruk komputerowy nazywany operatem szkody, niepodpisany przez osobę go sporządzającą nie może stanowić pełnowartościowego dowodu, dającego podstawę do ustalenia wysokości szkody;

3. art. 328 § 2 kpc, poprzez niewskazanie podstawy faktycznej orzeczenia i pominięcie oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym przede wszystkim nie podanie, które dowody wskazują na fakt poniesienia przez powódkę szkody w kwocie 4.174,70 zł;

4. art. 361 § 2 kpc, przez jego niezastosowanie i pominięcie ustalenia w zakresie wielkości szkody, czyli straty, której wyliczenia dokonuje się przy zastosowaniu metody dyferencyjnej, nakazującej porównanie stanu rzeczywistego dóbr poszkodowanego, ze stanem, który istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia powodującego szkodę, co skutkowało nieuzasadnionym przyjęciem, że powódka poniosła szkodę w kwocie 4.174,70 zł.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja w większości podlegała uwzględnieniu. Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą sprawę wziął pod uwagę ustalenia faktyczne wynikające z uzasadnienia zaskarżonego wyroku i po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego w postaci opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, oceny technicznej pojazdów samochodowych oraz szacowania wartości pojazdów samochodowych- Z. G. ustalił dodatkowo, że na skutek zdarzenia drogowego z dnia 28 sierpnia 2009r w pojeździe A. R. uszkodzone zostały elementy prawego boku, które miały charakter średnich deformacji, a zwłaszcza przerysowań / otarć /. W wyniku tych uszkodzeń błotnik kwalifikował się do wymiany. Ponadto doszło do uszkodzenia pokrywy silnika, które miało postać stosunkowo nieznacznego odkształcenia i zarysowania, zlokalizowanego z prawej strony, w dolnej części. Wysokość odszkodowania uwzględniająca potrącenia z tytułu wcześniejszych uszkodzeń samochodu wyniosła 4.647,08 zł brutto / netto- 3.809,08 zł /. W ocenie Sądu Okręgowego koniecznym w sprawie było przeprowadzenie dowodu z tejże opinii, gdyż ustalenia wynikające z operatu szkodowego przeprowadzone przez stronę powodową zostały zakwestionowane przez pozwanego i w tych okolicznościach Sąd Rejonowy bezzasadnie oddalił wniosek strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu motoryzacji. Tak, więc te zarzuty apelacji, które dotyczyły nieudowodnienia wysokości szkody, jaką miała doznać strona powodowa wypłacając pozwanemu odszkodowanie okazały się słuszne. Po sporządzeniu w trakcie postępowania apelacyjnego opinii biegłego, odpisy tejże opinii zostały doręczone pełnomocnikom obu stron. Pełnomocnik pozwanego w piśmie z dnia 21 listopada 2018r / (...)/ stwierdził, że nie wnosi zastrzeżeń do opinii biegłego. Natomiast pełnomocnik strony powodowej w żaden sposób nie odniósł się do tej opinii. Wobec niekwestionowania opinii przez żadną ze stron, Sąd Okręgowy uznał, że jest ona wiarygodna i wykonana w oparciu o profesjonalną wiedzę biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, oceny technicznej pojazdów samochodowych oraz szacowania wartości tychże pojazdów. Brak jest, więc podstaw by opinię tę kwestionować. Z jej treści wynika jednoznacznie, że w wyniku wypadku drogowego z dnia 28 sierpnia 2009r doszło do uszkodzenia samochodu marki A. R., a wartość tych uszkodzeń, po potrąceniu wartości uszkodzeń powstałych we wcześniejszym wypadku wyniosła 4.647, 08 zł brutto. W takiej, więc sytuacji, gdy strona powodowa wypłaciła pozwanemu, jako poszkodowanemu z tytułu zdarzenia z dnia 28 sierpnia 2009r odszkodowanie w wysokości 4.174, 70 zł / czyli niższej niż doznana szkoda /, trudno przyjąć, że było ono bezzasadne, i by pozwany miał obowiązek zwrotu tego świadczenia. Tak, więc w tym zakresie apelacja pozwanego musiała podlegać uwzględnieniu, co skutkowało koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 312,73 zł – art. 386 § 1 kpc.

Dalej idąca apelacja nie jest jednak słuszna. W ocenie Sądu Okręgowego wobec faktu związania wyrokiem karnym skazującym pozwanego, za występki polegający na doprowadzeniu strony powodowej do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 312, 73 zł, nie można było przyjąć, nawet wobec opinii biegłego przeprowadzonej w niniejszej sprawie, że powództwo strony powodowej było w całości bezzasadne, gdyż takie rozstrzygnięcie stałoby w sprzeczności z art. 11 kpc i w zasadzie negowałoby wyrok Sądu Rejonowego w Ś.z dnia 21 października 2015r wydany w sprawie (...). Z tych, więc względów w pozostałym zakresie apelacja pozwanego, jako pozbawiona podstaw musiała podlegać oddaleniu w oparciu o przepis art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano w oparciu o przepis art. 100 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc. Rozliczając wzajemnie koszty Sąd Okręgowy miał na uwadze to, że pozwany wygrał postępowanie apelacyjne w (...), a strona powodowa w (...). Koszty poniesione przez pozwanego to 210 zł opłata od apelacji i 450 zł wynagrodzenia adwokackiego, łącznie 660 zł. Tak, więc koszty należne pozwanemu to 610 zł / $660 \times 92,5\%$. Z kolei koszty poniesione przez stronę powodową to kwota 2.000 zł, jako wynagrodzenie za opinię biegłego oraz 450 zł koszt wynagrodzenia radcowskiego, łącznie 2.450 zł. Koszty należne stronie powodowej to 184 zł / $2.450 \text{ zł} \times 7,5\%$. Po wzajemnym skompensowaniu do zasądzenia na rzecz pozwanego pozostawała kwota 426 zł.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych / na które składała się wynagrodzenie za opinię biegłego / wydano na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych.

(...)